

Ügyszám: NAIH-5830-6/2023.

Osztálytalálkozó szervezője részére történő adattovábbítás korlátai

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) több állásfoglalás kérés érkezett arra vonatkozóan, hogy az oktatási intézmény kiadhatja-e jogszerűen osztálytalálkozó szervezése céljából a szervező részére a volt osztálytársai személyes adatait, hogy azok segítségével a szervező kapcsolatfelvételi eljárás keretei között értesíteni tudja őket az osztálytalálkozóról.

A Hatóság 2015-ben e tárgyban közzétett ajánlása¹ 2018. május 25. napjától, az Európai Unió általános adatvédelmi rendeletének² (a továbbiakban: GDPR) alkalmazandóvá válásától pusztán csak jogtörténeti jelentőséggel bír, hiszen azóta az alkalmazandó jogszabályi környezet jelentősen megváltozott.

A GDPR 4. cikk 1. pontja szerint személyes adat az *„azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.”*

Egy **természetes személy neve, lakcíme, e-mail címe, telefonszáma, illetve a róla készült kép- és hangfelvétel személyes adatnak³, ezek gyűjtése, tárolása, továbbítása és felhasználása adatkezelésnek⁴ minősül.**

Az adatkezelés jogszerűségéhez számos alapelvi⁵ követelményt kell teljesíteni. Ehhez mindenekelőtt megfelelő **adatkezelési cél és az adatkezelés jogszerűségét alátámasztó jogalap meghatározása szükséges.**

Az oktatási intézménynek megfelelő, a GDPR 6. cikke szerinti jogalapra van szüksége ahhoz, hogy a volt diákjainak személyes adatait továbbítsa a szervező részére, mely adattovábbítás szempontjából három lehetséges jogalap jöhet számításba:

¹ https://naih.hu/files/NAIH_2015_4570_V_evfolyam-talalkozo_ajanlas.pdf

² A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/679 rendelet

³ A GDPR 4. cikk 1. pontja alapján: „személyes adat azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.”

⁴ GDPR 4. cikk 2. pont alapján „adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés;

⁵ GDPR 5. cikk

- az érintett hozzájárulása⁶;
- az adatkezelés az intézmény közérdekű feladata végrehajtásához szükséges⁷;
- az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdeke⁸.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) alapján az iskolai nevelés és oktatás, mint köznevelési alapfeladat ellátása határozza meg elsősorban a közoktatási intézmények adatkezelésének jogalapját [GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pont]. Az Nkt. 26. pontja tartalmazza a köznevelési intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok körét⁹. A köznevelési intézmény és a nevében eljáró vezető, adatvédelmi tisztviselő, vagy pedagógus közfeladatot lát el, a gyermekkel kapcsolatosan tudomására jutott adatok vonatkozásában titoktartási kötelezettség¹⁰ terheli. Abban az esetben, ha a kezelt személyes adatokat az adatkezelés céljától eltérő, azaz a közfeladata ellátásán kívüli bármilyen más célból felhasználja (így például jogosulatlanul továbbítja harmadik személy részére, terjeszti, vagy nyilvánosságra hozza), vagy az elengedhetetlenül szükséges időtartamon túl tárolja, az adatok biztonságát szolgáló intézkedéseket elmulasztja, úgy ez a magatartása GDPR-ba ütköző jogellenes adatkezelésnek minősülhet.

Az Nkt. 41. § (10) bekezdése alapján a köznevelési intézmény a nyilvántartott gyermek és tanulói adatokat a jogviszony megszűnésétől számított tíz évig kezeli.

Az Nkt. 41. § (7)-(8) bekezdései taxatívén meghatározzák, hogy a köznevelési intézmények a tanulók mely személyes adatait kik részére, milyen célból továbbíthatják. Az Nkt. nem tartalmaz olyan rendelkezést, mely alapján az intézmények az osztálytalálkozók szervezőinek megadhatnak a korábbi tanulók természetes személyazonosító adatait vagy utolsó ismert elérhetőségi adatait.

Fentiekre tekintettel a köznevelési intézménynek az osztálytalálkozó szervezője részére adatok továbbítása nem közfeladata, arra nincs jogszabályban foglalt lehetősége.

A többi esetlegesen felmerülő jogalappal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a volt osztálytársak elérhetőségi adatai ismerete nélkül az érintettek hozzájárulását lehetetlen beszerezni, tekintettel arra, hogy a GDPR 4. cikk 11. pontja szerint az érintett hozzájárulásának együttes feltétele hogy az az érintett akaratának önkéntes, konkrét és megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása legyen, amellyel az érintett nyilatkozik vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez.

⁶ GDPR 6. cikk (1) bekezdés a) pont értelmében az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez.

⁷ GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pont értelmében az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges.

⁸ GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pont értelmében az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

⁹ Az Nkt. 41. § (4) bekezdése szerint a köznevelési intézmény a gyermek, tanuló alábbi adatait tartja nyilván: a) a gyermek, tanuló neve, születési helye és ideje, neme, állampolgársága, lakóhelyének, tartózkodási helyének címe, társadalombiztosítási azonosító jele, nem magyar állampolgár esetén a Magyarország területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma, b) szülője, törvényes képviselője, a családi pótlékra jogosult neve, lakóhelye, tartózkodási helye, telefonszáma, (...)

¹⁰ Az Nkt. 42. § (1) bekezdése alapján a pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közötti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.

A GDPR 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja ugyan megteremti a lehetőségét a harmadik fél, jelen esetben a szervező jogos érdekére alapított adattovábbításnak, ugyanakkor az osztálytalálkozó szervezőjénél, mint harmadik félnél a Hatóság nem azonosított olyan jogos érdeket, ami minden kétséget kizáróan, minden élethelyzetben, országos szinten erősebb lenne a volt osztálytársak személyes adatai védelméhez fűződő jogánál, hiszen előfordulhat olyan élethelyzet, hogy a volt osztálytárs nem szeretné személyes adatai kiadását a szervező részére. Az oktatási intézménynek, mint adatkezelőnek ezért esetről-esetre megfelelő intézkedéseket kellene alkalmaznia az érdekmérlegelés lefolytatásához szükséges szempontok feltárására, azonban nem feladata és nem is elvárható egy oktatási intézménytől, hogy a harmadik fél jogos érdeke elsőbbségének fennállását vizsgálja, érdekmérlegelést végezzen, amelyben a harmadik felek és a vele kapcsolatban nem lévő érintettek érdekeit felmérje, mérlegelje és döntésre jusson, számukra megfelelő adatkezelési tájékoztatást biztosítson az adatok továbbítása kapcsán és végül vállalja annak jogi felelősségét az érintettekkel szemben egy esetlegesen felmerülő hatósági vagy bírósági eljárásban.

A fentiekre tekintettel a Hatóság nem azonosított megfelelő jogalapot arra vonatkozóan, hogy az oktatási intézmény továbbítsa a szervező számára a volt osztálytársai személyes adatait kapcsolatfelvételi eljárás céljából, ilyen közfeladata az oktatási intézménynek nincsen, a volt osztálytársak hozzájárulásának beszerzése lehetetlen és a szervező, mint harmadik fél jogos érdekének valós mérlegelésére sincs módja az oktatási intézménynek.

Budapest, 2023. november 08.

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár